

PROHIBICIJA NI DO ZDAJ ŠE POBOLJŠALA LJUDI.

DRŽAVA OHIO OBČUTI VSE BLAGOSLOVE PROHIBICIJE.

Tudi v tej državi so se pomnožili
stanovniki v jelah, kot državi
Michigan.

Washington, D. C. — O prohibi-
cijonistih se lahko reče, da se njih
prekrovanje niso izpolnili. Vsa
ko uradno poročilo, ki je bilo iz-
dano o prebivalcih v jelah, je do-
daj pokazalo, da so se te vrste
stanovniki izdatno pomnožili.
Pred uvedenjem prohibicije so
prohibicionisti pripovedovali,
kako se bodo praznile jehle in da
mogoče ječarji od samega dolgo-
časenja pomrejejo, ko bo odprav-
ljen demon — rum. Ali zdi se, da
ima ta demon zdaj večjo oblast in
moč, kot ju je imel pred uvede-
njem prohibicije, ako je ta demon
res odgovoren za vse zločine, kot
govore prohibicionisti.

Podatki, ki jih je priobčil šte-
ni biro trgovskega departmanta
govore jasno kot beli dan, da so
stanovniki za omreženimi okni v
državi Ohio in Michigan izdatno
pomnožili. Prvega julija 1922 je
sedelo v oblikih jelah 8,213 oseb.
Ravno istega dne v juliju 1917 je
na bivalo v jelah 7,499 oseb.
Država Michigan pa podaja še
bolj žalostno sliko. Tukaj je bil v
jelah prvega julija 1922 šest
tisoč dve sto dva in devetdeset
oseb, v letu 1917 pa samo štiri ti-
soč pet sto devet in šestdeset.

V državi Arkansas ni nič bolje.
Tukaj je 1917 prvega julija sede-
lo v jelah 1,507 oseb, prvega
julija 1922 se je pa število po-
soj pet sto devet in šestdeset.

V državi New Jersey je bilo ne-
koliko bolje, kajti tu se je število
grešnikov znižalo za spoznanje.
Leta 1917 prvega julija so šteje-
le 3,953 stanovnikov, leta 1922
prvega julija pa 3,745.

Všete so tukaj osebe, ki čakajo
na obravnavo ali ki so pridržane
kot priče ali ki so obsojene in
odsizujejo kazni.

ŠOLSKI SISTEM V GLAVNEM MESTU NI NAJBOLJŠI.

Washington, D. C. — Za šolo
tudi v Distriktu Kolumbije ni
majo nikdar dosti denarja. Dr.
Frank W. Balfour, šolski superin-
tendent pravi, da se je letos do-
loilo \$600,369 manj za javno ljud-
sko šolo, kot v prejšnjem letu, šte-
vilo šolarjev je pa naraslo.

Razne meščanske organizacije
so obdržale sejo v Willardovem
hotelu zaradi šolskega vprašanja,
katere so se udeležili tudi sena-
torji in kongresniki. Najbrž se
napravi apel na kongres, da dovoli
več denarja za javne ljudske šole.

Rev. James Freeman je naglašal
na tej seji, da nekateri šolarji ho-
dijo le del časa v šolo, ker ni za-
je prostora. Nekateri učitelji
morajo podučevati po dva razreda
v eni sobi.

Drugi so se pritožili, da pri-
manjkujejo šolska poslopja in
igrišča za otroke.

ŽENA POBITA S KOLOM IN ŽIVA POZOPANA.

New York, N. Y. — Dokaz go-
vora, da je bila mrs. Jane Becker
napravo pobita s kolom na tla, da
je omedlela, nakar je bila pokop-
pana v gomili, v katero so nasuli
živo apno.

Državni pravdnik misli obtožiti
njene soproga kot morilca.
Zdravnik izjavlja, da jo je mori-
lele udariti samo enkrat. Udarci ni
bil smrten, toda tako močan, da
je jo omedlil.

VOLILCI V ILLINOISU! GLA- SUJTE JUTRI PROTI NOVI USTAVI!

Jutri je na splošnem glasova-
nju nova ustava države Illinois,
katero so smatrali korporacijski
advokati v korist velikih izko-
riščevalcev delavcev in farma-
jev. Vsa zavedni delavci mora
glasovati proti tej ustavi. Dej-
stvo, da tudi mnogi kapitalistični
listi priporočajo poraz tega do-
kumenta, ne sme odvrniti delav-
cev od volišča v nadi, da bo usta-
va vseeno poražena brez njih.
Kapitalistični listi lahko nastavi-
vijo past delavcem. Zatorej vsi
na volišče in glasujmo "NO!"

Kdor se ni registriral v sad-
njem oktobru in je zdaj kvalifici-
ran volilec v svojem presinktu,
lahko voli, ako pokaže zaprišče-
no izjavo, da je res opravičen vo-
liti.

PRIVATNI OLJNI INTE- RESI DELAJO ZGAGO.

AKO BI TEH ZGAGARSKIH INTERESOV NE BILO, BI BILO ŽE ZDAVNEJ VPO- STAVLJENO PRIJA- TELSTVO S SOSEDI NA JUGU.

Tako pa ti interesi akre, da ne
pride do sporazuma.

Washington, D. C. (Fed. Press.
Stabni poročevalec.) — Tajnik
Hughes je sprejel od Dohenyjeve
oljne družine darilo v podobi zem-
ljišča v glavnem mestu Mehike,
da se v uporabi za zgradbo poslopja,
v katerem bo nastanjeno ameriško
poslanstvo.

Govori se, da darilo Dohenyje-
vih interesov sledi priznanje
Obregonove vlade, kakor hitro
predsednik Obregon in mehikiški
kongres odnehata napram zahte-
vam oljne korporacije in njenih
zaveznikov.

Vpričo sitnosti in vojnih gro-
ženj, ki jih bo imel državni de-
partment v interesu oljnih magna-
tov v Mehiki, smatra tajnik
Hughes, da je popolnoma v redu,
da eni ali drugi petrolejski kralj
priskrbi hišo, v katerem bo nastan-
jen bodoči poslanec v Mehiki.

"Tajnik olja" je naslov, kateri
je bil poredno podeljen mr.
Hughesu. V dokaz, da zasluži tak
naslov, mogoče tajnik v kratkem
doseže, da oljna korporacija nosi
službo ravno tako, kot je kontro-
lira. To pomeni velik prihranek za
davkoplačevalce, tako da se mr.
Hughes lahko ljudstvu priporoči
kot mogoči predsedniški kandidat
v letu 1924.

Huasteca Oil kompanija, katero
lastuje Doheny, ima zdaj trde
čase, da se ugnezdijo v poljnem
distriktu, poznanem pod imenom
Jan Felipeva hacienda. Doheny
trdi, da lastuje pet in sedemdeset
odstotkov Jan Felipevega distrik-
ta; toda pokoravati se ni hotel
mehikiškemu zakonu in predložiti
svoje zahteve.

Mehikiške oblasti so pregledale
104 lastninskih pravie, ki jih je
predložila Huasteca kompanija.
Dognale so, da ima Doheny le 11
odstotkov dobrih lastninskih pra-
vie glede Jan Felipevega olja. Ali
človek, ki je podelil državnemu
departmantu zemljišče za posla-
niško poslopje, pravi, da morajo
ovržene lastninske pravie držati.

Po oficijelni izjavi bo morala
Huasteca kompanija plačati en
milijon pezo denarne globe zaradi
sleparskih lastninskih pravie,
mehikiška vlada pa prekliče devet
dovoljenj za vrtanje na Juan Fe-
lipovem teritoriju, ako korporaci-
ja ne dokaže, da ima pet in sedem-
deset odstotkov dobrih lastnins-
kih pravie.

To akcije bodo najbrž naslikali
kot ponovno mehikiško izizvanje,
toda Dohenyjevi interesi so že
vedo, kako nastopi tajnik Hughes,
ako bo ameriško ljudstvo dosti
hvalažno za stavišče poslaniške-
ga poslopja in ne ugovarja vojni
proti Mehiki, da se bo ohrani Jan
Felipe za Edward L. Dohenyja.

KUKLUKSI IMAJO ZASTONJ REKLA- MO V NEW YORKU.

DRUGI BI MORALI PLAČATI MILJONE ZA TAKO RE- KLAMO.

In klanovci prav dobro izrabljajo
zabotnost uradnikov mestne
administracije v svojo
korist.

New York, N. Y. (Fed. Press.
Stabni poročevalec.) — Kukluk-
sklan, njegovi organizatorji in
odborniki uživajo v New Yorku
reklamo zastonj, katere bi jih sta-
la milijone dolarjev, ako bi jo mo-
rali plačati. In to brezplačno re-
klamo izrabljajo pošteno. Prav
pošteno izkoriščajo zabotnost mest-
nih uradnikov v svojo korist in
ravno tako način, po katerem
grme proti njim župan, policija in
neki sodnik.

Župan Hylan je na pr. hotel
ustaviti kukluksovsko delovanje
in je priporočil policijskemu ko-
misarju Enrightu metodo, po ka-
teri spodi klanovce iz mesta,
kakršne se poslužujejo kukluki
napram osebam, ki jim niso pri-
srecu. Na kratko: Župan je ukazal
policijskemu komisarju, naj spodi
organizatorje, Kukluksklana iz
mesta.

Vse, kar je storil sodnik Man-
cuso, je bilo, ko je dvema velepo-
rotoma priporočil, naj preiščeta
delovanja Kukluksklana, da je
ponovil neke vrste govor o zakonu
in redu, kakršnega je nekoč na-
peril na svojem sodišču proti ra-
dikalom — končno je pa izkopal
staro postavbo, ki prepoveduje
trem ali več osebam se shajati z
maskami na obrazu ali pa pobar-
vanimi obrazji in pravi, da je vsa-
kdo izvršil prestop, ki stori kaj
takega.

Vse kar je policija storila do
časa, ko se to píše, se pove s tem,
da je predložila distriktnemu jav-
nemu tožilstvu in veleporotni listu,
na kateri je 800 kukluksovskih
imen iz tukajšnjega mesta in ne-
kaj iztisov oficijelnega glasila
klanovcev, ki izhaja v Atlanti.

Tako malenkostni so bili ti do-
kazi, da je distriktni javni tožitelj
Peccora, kateremu so se izročili
vsi dokazi, rekel:

"Dozdaj nima distriktni prav-
dnik informacij ali dokazov o či-
nih, katere je izvršila organizacija
in so kaznjivi po kazenskem zaka-
niku.

Povest o klanovcih je povest o
predsedkih in sovražstvu, o tajnem
in strahopetnem nasilju, ki se po-
kriva s plašcem patriotizma in
krepostmi. Vpravi te visokodone-
se fraze o namenih so očarale tukaj-
šnje avtoritete, zaradi tega se ne
more dvomiti, da mestne oblasti
žele, da se klanovci počistijo iz
mesta. V New Yorku prebiva veli-
ko židov. In mestna administraci-
ja se zaveda tega dejstva. Poleg
je župan katoličan in tudi nekate-
ri višji imenovani mestni urad-
niki so katoličani. Pa tudi med
sodniki v New Yorku je nekaj
katolikov.

Vladni in lokalni detektivi so se
že zdavnaj bahali, da jim je vse
znano, kaj namerava tukajšnja
komunistična skupina in druge
take skupine drugje. Dnevnik
"New York Herald" priobčuje
celo vrsto člankov o komunistični
stranki in sedanjih delavski stran-
ki (Workers' Party), v katerih
pripoveduje, da so špijoni Wm. J.
Burnsa zaupni člani te organizaci-
je in nekateri so celo odborniki.
Namen teh člankov, za katere je
oskrbel material najbrž Burns, je
ta, da je ta špijonski sistem pre-
prečil, da ni par tisoč ljudi strmo-
glavilo vlade.

Avtoritete se seveda niso po-
služile te metode proti klanovcem.
Ako so se jo poslužile, tedaj niso
prinesle kaj nobenih uspehov.
Kajti oficijelni javni tožitelji ču-
tijo, da ne morejo pogrešiti nit
enega svojih špijnov, kajti če te
vohune oblože z drugim delom,
pograbijo komunisti armado, po-
tope mornarico in nacionalizirajo
— premog.

Delavci brez delavskega čara
pinja je kakor vojak brez puške

ZVEZNA PREMOGOVNA KO- MISIJA POSREŽE MED RUDAR- JE IN OPERATORJE.

Washington, D. C. — Zvezna
premogovna komisija, katero je
organiziral Harding po sklepu
kongresa pred nekaj meseci, je v
soboto povabila vodilne opera-
torje in odbornike rudarske or-
ganizacije, da naj pridejo ta te-
den v Washington na posveto-
vanje z njo. Komisija bo skušala iz-
ravnati sporne točke glede skle-
panja prihodnje mezdne pogodbe
in s tem preprečiti novo stavko
prihodnje spomlad.

HERRINSKA POROTA JE KONČNO SESTAVLJENA.

Večinoma farmerji bodo odločili
o usodi petih premogarjev.

ZASLIŠANJE PRIČ PRIČNE V SREDO.

Marion, Ill. — Porota, ki ima
odločiti usodo petih rudarjev, ki
se bodo prvi zagovarjali zaradi
znanega "masakra" stavkazarov
in gardistov v Herrinu, je bila
končno sestavljena zadnji petek.
Porotniki so večinoma prileteli
farmerji, ki so od časa do časa
delali v premogovnikih in neka-
teri med njimi so bili tudi člani
rudarske organizacije. Eden sam
porotnik je unijski rudar.

Pet tednov je trajalo izbiranje
porote; v ta namen je bilo izpra-
šanih 250 porotniških izreban-
cev. Ko je bila porota končno se-
stavljena, je sodnik v sporazumu
z obeh strankama odgodil o-
bravnavo do prihodnje srede, ta-
ko, da bodo vsi prizadeti imeli
štiri dni odmora. V sredo, ko dr-
žavni pravdnik in glavni zagov-
ornik končata s otvoritveno a-
dresio na poroto, bodo nastopile
prve državne priče.

Sodnik D. T. Hartwell je izja-
vil, da ne bo trpel nikakršnih de-
monstracij v sodni dvorani v pri-
obtožencem, odvetnikom ali proti
pričam. Nihče ne sme na noben
način izražati simpatij ne mrnje
do obtožencev ali katere druge
stranke. Kdor prelomi to pravi-
lo, pojde takoj v zapor.

Vseh skupaj je obtoženih 77
rudarjev. Ko bo obravnava proti
prvi porotici končana, pride na
vrsto druga skupina in tako da-
lje. Proces se bo vlekel dolgo ča-
sa, vendar pa je odvisno o izidu
prve obravnave kaj čaka druge
obtožence. Glavni obtoženci so
prva porotica; ako bodo ti opro-
ščeni, tedaj bo skoro gotovo ob-
tožnica proti ostalim umaknjena.

STANOVANJSKA MIZERIJA V WASHINGTONU.

Washington, D. C. — V glav-
nem mestu so krasne palače, a na
stranskih ulicah so hiše, ki bi ni-
kakor ne smele služiti ljudem za
bivališča. John Ihler, stanovanjski
ekspert in tajnik ameriške trgo-
vske zbornice, je opisal taka biva-
lišča kot gnezda boleznin in zloči-
nov. V teh stranskih ulicah stoji
okoli dva tisoč pet sto hiš in v
njih prebiva okoli devet tisoč
ljudi.

Ihler je priporočal, da se te hiše
podro in se lastniki prisilijo, da
grade hiše, ki bodo stale pri ulici
in ne ob stranski ulici.

Nekateri pravijo, da bi šlo vse,
ako bi tega preklicanega profita
ne bilo. Dokler bodo ljudje mali-
kovali — profit, toliko časa bodo
siromaki prebivali v hišah, ki so
vse nekaj drugega kot za ljudi
spodobna bivališča. In nič druga-
če ni v glavnem mestu.

IZVOZ IZ NEMČIJE NA JAPON- SKO SE JE POMNOŽIL.

Washington, D. C. — Sedaj je
izvoz iz Nemčije na Japonsko več-
ji, kot je bil pred izbruhom vojne.
V letu, ki je končalo z letošnjim
majem, se je uvozilo iz Nemčije
83,000,000 jenov blaga in produk-
tov. Pomnožil se je za 22,150,000
jenov nad izvozom v letu 1913.
Največ uvozi vrvi, konopelj,
bervil, barv, kovine, znanstveni
instrumenti, ur, kemikalije in
razsvetlila. En jen je prišlo za
pol dolarja.

KOMPROMISNI DARDANELSKI REŽIM JE SKRPAN.

Rusija dobi sedež v kontrolni ko-
misiji. Turki so sprejeli načrt z
nekaterimi pridržki.

GLAVNO VPRAŠANJE ZDAJ JE JE OLJE.

Lausanne, Švica, 9. dec. — Vpra-
šanje Dardanel je rešeno s kom-
promisom, na katerega je konč-
no pristal v načelu tudi Čičerin v
imenu Sovjetske Rusije s pridrž-
kom, da mora prej štiti detajlir-
ano izdelane točke, predno jih
odobri. Čičerin in Rokovskij sta
s Turki vred dosegla toliko, da
je bila v principu sprejeta točka,
da bodo le manjše bojne ladje
tujih držav smele pluti skozi ožino
v Črno morje. Ameriški zastop-
nik Child je dejal, da se s tem
strinja, kajti Združene države
itak ne pošiljajo drugih ladij kot
rušilec v zaščito svoje prekomor-
ske trgovine.

Na včerajšnji seji je prvič
spregovoril japonski delegat ba-
ron Hajaši glede Dardanel. Re-
kel je, da ima Japonska svoje in-
terese v Sredozemskem morju in
upa na trgovino s črnomoškimi
državami, zato pa želi, da je oži-
na odprta trgovinskim in bojnim
ladijam. Hajaši je podpis ameri-
ški načrt.

Čičerin se je zopet spopadel s
Curzonom, ko je zahteval, da ti-
majo ruski delegatje pristop k
tajnim sejam podkomisije naval-
nih izvedencev, ki imajo organi-
zirati kontrolni režim za Darda-
nele in Bospor. Curzon je odklo-
nil zahtevo, rekoč, da se podko-
misija bavi tudi z drugimi vpra-
šanji, ne same z ožino.

Dejstvo, da so Turki tako hitro
popustili in sprejeli kompromis, je
dokaz, da ni bilo med njimi in
Rusi trdnega sporazuma. Rusija
je zahtevala za Turčijo več kot
šestdeset milijonov dolarjev.

Kakor zdaj stoji stvar, je dar-
danelsko vprašanje v glavnem
rešeno na sledeči način: ožina je
odprta v mirnem času trgovskim
in bojnim ladijam vseh držav, v
vojnem času pa le nevarnim
bojnim ladijam. O velikosti ladij
se ni zaključeno nič definitivne-
ga. Kontrola demilitarizirane oži-
ne je v rokah mednarodne komi-
sije, v kateri bodo zastopane vse
države, ki imajo interese v ožini
in na Črnem morju.

Delegatje so mnenja, da bo
konferenca končana mogoče v
dveh tednih nakar dobe Turki
meseč dni časa za debatiranje o
pogodbi v angorski skupščini.
Glavno vprašanje, ki še ostane za
rešitev, je muzuško olje. Nekate-
ri poročajo, da je Anglija pri-
pravljena dati Turkom nazaj pe-
trolejsko okrožje v Mezopotamiji
s pogojem, da dobi prednostne
oljne koncesije; drugi pa pravi-
vijo, da bodo zavezniški močlali o
oljnem vprašanju, dokler se ne
zedinijo med seboj.

Carigrad, 9. dec. — Turška
vlada je odredila, da morajo za-
postaviti njena tla konzuli in po-
štari vseh držav, ki so v vojni s
Turčijo. Ententni konzuli v
Smirni protestirajo, češ, da to je
kršenje kapitulacij in mudroške-
ga premirja. Turki so odgovorili,
da ne priznavajo več kapitulacij
in omenjena premirovna pogodba
ne omenja nikjer, da morajo Tur-
ki imeti na svojih tleh konzule in
pošte sovražnih držav. O stvari
bodo razpravljali zavezniški ko-
misarji v Carigradu s turškimi
zastopniki.

Angorska vlada ostro protesti-
ra proti propagandi, ki so jo or-
ganizirali Angleži proti izvolitvi
novega kalifa.

Iz Bolgarije so prišle vesti o
revolti, katero vodi neki Alek-
sandrov.

Boji med rebelnimi Turki in
Grki v zapadni Traciji se nada-
ljujejo. Iz Sofije poročajo, da so
bile grške čete zelo tepene sever-
no od Gumuljine. Grški civilisti
so pobegnili iz Xanthie v Dedea-
gazi.

Narodite "Prosveto" vašemu
sorodniku ali prijatelju v stari
domovini.

ČAKAJ AMERIKA, DA PREJ PLAČA NEMČIJA, PRAVI FRANCIJA!

Pariz, 9. dec. — Amerika še ne
dobi tako kmalu denarja, ki ga je
posodila Franciji za časa vojne
— oziroma ga ne dobi nikdar.
Vse je odvisno od Nemčije. V
francoskih uradnih krogih so zo-
pet dali razumeti ameriški vladi,
da Francija ne more misliti na
nobeno plačilo svojih vojnih dol-
gov, dokler ne dobi zlatih mil-
ijard od Nemčije. Ako torej Nem-
čija plača, plača tudi Francija;
ako ne plača Nemčija, se obrši
Amerika — ali pa pomagaj Fran-
ciji obrniti vse šepo Nemčiji!

FRANCIJA V OBUPNEM FINANČNEM POLOŽAJU.

Frank je pričel padati in Belgija,
Holandija ter Švica tudi počutijo
krizo.

POINCARRE UPA PREPREČITI POLOM Z UGOVARJENJEM RUHRA.

London, 9. dec. — Danes je bi-
la odprta tajna konferenca za-
vezniških ministrstev, predsedni-
ko in drugih zastopnikov ter ek-
spertov, ki bodo še enkrat posku-
sili rešiti pogrešajočo se Evropo
gospodarskega poloma. Na dnevnem
redu je nemška vojna od-
škodnina.

Poincarre je prišel s železnim
načrtom, da dobi denar od Nem-
čije ali pa nemške rudnike, je-
klarne in gozdove. V tem kritič-
nem momentu se je svedelo, da
je finančno stanje Francije zelo
na slabem. Francoski frank, ki
polagoma pada še nekaj časa, je
na robu debakla kakršen je zadel
avstrijsko krono in nemško mar-
ko. Ako francoski frank zleti
navdol, pojde za njim tudi bel-
gijski frank in kriza oplazi tudi
holandsko in švicarsko valuto, I-
talijska lira bo tudi utarjena.
Iz Švice je že prišla vest, da na-
merava švicarska vlada inflati-
rati svoj frank, to je poplaviti
deželo s papirnatim denarjem.

Med francoskimi bankirji že
prevladuje panika. Ameriški de-
narni kralj Morgan, ki je bil po-
vabljen v Pariz, da pomaga re-
organizirati francoske finance
in preskrbeti posojilo za Nemčijo,
je zapustil Evropo, ne da bi
bil kaj dosegel; francoska vlada
je zavrgla njegov načrt ekonom-
ske vpostavitve.

Poincarrejev načrt zdaj je, da
Francija hitro dobi nekaj mil-
ijard zlate. Ako ga ne dobi in če
Anglija še enkrat odreče brianje
svojih vojnih posojil, tedaj bo
Francija hitro dobila nekaj mil-
ijard zlate. Ako ga ne dobi in če
Anglija še enkrat odreče brian-
je svojih vojnih posojil, tedaj
bo Francija na svojo pest šla po
zlato v Nemčijo. Poroča se, da
bodo Francoski vrgli pet divizij
vojskavja tja do Esena. Kaj dose-
žejo s tem, pove prihodnjih par
mesecev.

Štirje ameriški poslanički za-
stopajo Združene države na lon-
donski konferenci. Velika važ-
nost se pripisuje dejstvu, da je
prišel iz Berlina ameriški posla-
nik Houghton.

PRVA KNJIGA ZA IZOBRAZBO DELAVCEV JE IZšla.

New York, N. Y. — Ameriški
delavski izobraževalni biro je iz-
dal svojo prvo knjigo, kateri sle-
de druge. Knjig bo izdanih cela
serija pod imenom "The Workers'
Bookshelf". Vezane bodo mehko
in cena bo nizka, da si lahko vsak
delavec, ki razume angleščino, na-
bavi svojo knjižnico, iz katere bo
zajemal izobrazbo v svojem pro-
stem času.

Prva knjiga ima naslov "Join-
ing in Public Discussion". Spisal
jo je Alfred D. Sheffield, profesor
na Wesleyjevem učilišču.

VREME.

Chicago in okolica. — V torek
hladnejše in dež, sveži južni ve-
trovi. Temperatura zadnjih 24
ur: najvišja 37, najnižja 25. Sola-
ce izide ob 7.08, zalze ob 4.19.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisni se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (vključno Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Nadvoj na vro, kar ima stik s Kolumbo

"PROSVETA"

2857-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v klopajo: 11. pr. (Nov. 20-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Irwin, Pa. — Danes nimam kaj posebnega poročati, hočem pa dati v javnost, kako so delavci zadovoljni z že skoro pozabljeno klevelandsko pogodbo in njenimi vsebinitelj ter današnjim delom v premogarski industriji. Povsod se sliši obtožbe in pritožbe brez voditelje, češ, da je enkrat za vselej treba z njimi obračunati ter odpraviti sedanje voditelje U. M. W. of A. V. resnici je želeli, da se pomote od prvega do zadnjega in postavi na krmilo moke, ki bodo voljni kaj žrtvovati v prid delavcev, kakor sta Howat in Dorehy in njuni tovariši, mučeniki, ki so še vedno za omrežjem, ker niso hoteli izdati delavstva. Howat in Dorehy sta bila dostikrat poklicana, da prekliče, kar sta izjavila nasproti industrijalnemu sodišču, to je proti zakonu, ki prepoveduje stavkati, a ostala sta na stališču za pravice delavstva do stavke, zato sta rajši šla prostovoljno v zapor, v avesti si, da sta s tem veliko storila za delavce. S tem sta prepričala rudarje, da sta vredna poklica, ki sta ga sanje opravljala.

Drugače pa je z Lewisom ali Gompersom. Kakor smo do sedaj spoznali po njihovi delih, je njima predvsem lastna korist, delavska splošna korist pride v poštev šele pozneje. To se je tudi pokazalo pri zadnji stavki. Kdo bi torej ne želel od zavednih delavcev, da se obračuna s takimi voditelji. Za vsak lokal je priporočljivo, da pazi, kake zastopnike bo volil, da ga zastopa na kakih posameznih ali združenih konvencijah. Da ne bodo izvoljeni taki, ki se dajo podkupiti in postanejo celo izdajalci onih, ki so jih izvolili, kot se je zgodilo pri zadnjem zborovanju v Indiani. Tam se je izjavil eden takih zastopnikov: "Kaj meni mar, naj bo kakor hoče, samo da sem jaz dobil dosti v žep. To je dokaz, da so zastopniki posameznih lokalov odgovorni za delovanje v organizaciji in kake voditelje bo imela v bodoče U. M. W. of A."

Priporočam članstvu rudarske organizacije, da se udeležuje lokalnih zborovanj in kadar so volitve delegatov, da voli moke, ki so že kaj žrtvovali za organizacijo, ne takih, ki jim ni drugega kot za čast, zabavo in dobro plačo.

Dopisniku v G. N. št. 273 iz Manoria, Pa., hočem dati kratek odgovor. Dopis je v resnici zanimiv posebnost od začetka, ko pričenja v svojem dopisu, da ni miall odgovarjati na moj dopis v Prosveti. Je pač mnogo njemu enakih ljudi, ki se sicer zaobljujejo za kako stvar, da ne bodo storili, slednjišji pa jih premaga. To pomeni, da dočnik ne more biti kontroliran.

On omenja, da če so vsi Westmorelandcane stavkavci, da je najbližje, da so tiho, drugače pa da se lopne po meni. Priporočal bi dopisniku, naj še enkrat čita zadnja dva moja dopisa in videl bo, da jih jaz nisem nikjer nazival za stavkavce, ampak le opisal razmere, katere so nastale v westmorelandskem okraju. To je dokaz, da dopisnik ne zna ali pa ne razume, kaj čita. Za to mi tudi ni zameriti na njegov izraz v dopisu, da se drugače lopne po meni. Omeniti moram, da sem čul od neke osebe, da se je nekdo na Manorju izrazil, da me bo ubil, kadar me dobi. Dopisnik mi tudi grozi v javnosti, zato mi svetujem, kar je veliko boljše za njega, da ni ne dajal takih budalosti v javnost. Kaj pa, če bi se meni pripetila kaka nesreča? Vsakdo ima poleg sovražnikov tudi prijatelje in tedaj bi gotovo dobili premogarja ter hoteli pojasniti o izražanju v javnosti, da se lopne po meni. Želim mu torej, da bi pazil, kaj čita in pri pisanju bolj preudari, drugače se lahko pride v neprimliko, kar pa ni moja želja.

Dopisnik tudi želi izvedeti, koliko je v resnici še stavkarjev po posameznih naselbinah. Žal, da tudi jaz tega ne vem, vem pa, da so še, za to bi tudi dopisniku svetoval, naj se sam prepriča. On piše, da za naprej ne bo nikogar več poslušal, kateri vedno ne kopije premoga. Ravno to je delavska napaka, da ne poslušajo tistih, katere bi morali pazno poslušati, marveč poslušamo tiste, ki nas lažijo in v poleg tega jih še bogato nagradimo za njih izkoriščanje.

Dopisnik pravi, da se ga izku-

nje izza prejšnjih let dosti izučile, kar pa dvomim, ker ravno iz njegovih dopisov je razvidno, da ima za seboj še malo izkušenj. Če bi jih imel, tedaj bi ne ščuval še rojake v drugih naselbinah, naj pišejo proti meni v dopisih. To je znak, da je prišel do konca in nad menoj s pomočjo G. N. stresel jezo. Obenem priznava, da so stavkavci in to meni na uslugo, daj si sploh ne ljubim, da se kdo v javnosti zakaj takega izdaja, kar se stidi vsakemu zavednemu delavcu. Koncem dopisa kliče rojak na pomoč nekaj naselbin, da mu pomagajo in tudi o volitvah nekaj omenja, da niso prav izpadle. Temu se jaz prav nič ne čudim, pač pa bi se čudil, če bi izpadle drugače, ker nismo organizirani ne strokovno niti politično. Dokler pa se delavci ne bo organizirali, toliko časa se nam ni nadejati boljših časov, posebno ne, dokler se bodo delavci sami sebe prodajali in izdajali, kot se danes vsepovsod dogaja. To so delavske napake.

Ko pride registracijski dan, marsikdo nima poguma, da bi se registriral za socialistično stranko in pri tem si domisljuje, da potem lahko voli na socialistični glasovnici in da nikdo ne ve, koga je volil. Kar pa ni res, njegov glas je za nič, ker je svoj glas prodal že na registracijski dan republikancem, demokratom ali komu drugemu. So ljudje, ki trdijo, da ni tako, jaz pa vedno trdim, da ako zatajim svoje mišljenje, da zatajim samega sebe. Delavci imamo pač vsakovrstne napake in tako jih imam tudi jaz, akoravno ne na volitvah dan. Imam jih pa in ena največjih je, da še nisem državljan, druga pa je sreča, ki mi-tudi dela neprimliko. — Jernaj Kekelj.

Springfield, Ill. — V št. 281 se je oglasil "poročevalec" iz Springfielda. Kdo si je neki toliko okorajšil, sem si mislil, da bo zopet enkrat poročal iz glavnega mesta illinoiskega. Ko sem bral radi veseliše družstva št. 47 in petnajst letnice, mi to ni bilo nič tako novega, kajti vse to sem že slišal na seji, ko sem bral dalje, sem videl, da piše tudi o moji falotni zadevi.

Čudno se mi zdi, kako da si jemlje to pravico, ko ni nič oškodovan, da daje v javnost moje zadevo, da jo čitajo rojaki po Združenih državah in še v starem kraju bo kdo bral. Če je poročevalec že moral dati v javnost, pa naj bi se bil podrobneje informiral in prišel do mene, jaz bi mu bil vse razložil, ker to je cela storila in samo jaz jo znam popisati ne kdo drugi, ki mu ni znana.

Kar se tiče onega, da sem nekemu rojaku ukazal, da nima več vstopa v mojo "šendo", jaz nisem rekel na moje zemljo in ne v pešlarjo. Poročevalec me imenuje pešlarja; da, pešlar sem in pošten, nikomur nisem do danes ničesar ostal dolžan, nikogar okradel ali ogoljufal, kakor sta ona dva mene za vse prihranke, ki sem jih imel. Reči moram, če bi "poročevalec" imel kaj sočutja do mene, bi se bil premislil, ko je začel pisati o tej zadevi, pa bi bil popisan list vrge v pešč. Po njegovem pisanju bi sodil, kakor da mi privoščiti to. Imenuje me Tonček, Tonček, Janeček itd., to so bili v starem kraju taki, ki so nosili še dolge srajce. Nemara pa misli "poročevalec" da se jaz vračam nazaj v otroško dobo? Pravi, da starec nima več pameti kot otrok, ali me dopisnik tako sodi?

"Poročevalec" bi svetoval, da predvsem, če ima kaj na duši, pomete pred avojim pragom. Če se ni že tako dolgo nihče oglasil iz te naselbine z dopisom, kjer je zmerom dosti novega, pa naj bi bil še sedaj molčal, kar se mene tiče.

Z bratskim pozdravom. — Anton Per, član društva št. 47.

Mineral, Kans. — Zdej, ko se je nekoliko poleglo razburjenje, ki je trajalo leto dni po tukajšnjih premogarskih krajih, lahko bolj trezno premislimo, kje smo ostali in kam gremo. Res je, da je veliko narobe ter bo še treba čela in časa prej kot pridemo v pravi tir.

Pred kratkim sta bila v Prosveti dva dopisa, katere sta se oba bavila o tem. V številki 279 piše rojak L. Junko: "Resnica je, da je naložena vse premala kazen za nekatere, ki so stavkavili med zadnjo stavko. Zaveden delavec ima do takih ljudi hujsko kazen, da jih prezira." Nasprotno pa piše rojak A. Sular v številki 280: "Rezultat dela ter organizatorjev, zunanjih in domačih je, da je danes tritisoč kanšakih

rudarjev izven unije, da vladata sovražstvo in razdor. Lastnikom premogovnih rudnikov raste guben, da ravna je z unijskimi delavci kakor hočejo, smejejo se v pest, ko vidijo, da kar se jim ni porešilo po tolikih letih, ko niso do štediti ne truda in ne denarja in se posluževali najumazanejših sredstev, vse to se sedaj posreči "voditeljem" premogarjev, ki so si nadelali nalogo "odrešiti" kanšake rudarje."

Jaz tega stavka ne razumem, kar vem, je to, da smo si kljub vsem pregreškam, ki jih je napravila organizacija, obdržali staro plačo in da tisti, ki so delali ob času zadnje stavke, niso opričevani do tega, ker se niso z nami borili.

V rokah imam letak, ki ga je dal v cirkulacijo A. Howat dne 28. oktobra, 1922. V tem letaku odgovarja Lewis, ki je imenoval v članiku "Illinois Miner" kanšake premogarje, ki so delali med zadnjo stavko, za sbebe. En stavek Howatovega odgovora se glasi: "Predsednik Lewis pravi, da so ti moke sbebi in stavkavci, toda dovoljujem si reči, da pravi sbebi, pravi lopovi in pravi izdajalci delavskega gibanja naroda so moke, ki so s krutostjo in brutalnostjo s strahopetno in zločinsko akcijo prišli do dobre moke, kakokoli so mlajšakji žive, da so šli na delo proti njihovi volji.

To se torej pravi očeta grajati, sina (neunijekega rudarja) hvaliti. L. Junko je tudi opazoval tega otroka, ampak njemu se ni dopadel. On piše, da ga imajo kompanije rade in ima boljši kos kruha, a zdel se mu je umazan, ker piše, da mu je treba mila. Kaj bi bilo, ko bi bili šli vsi delat med zadnjo stavko? Delali bi za majhno plačo, družbe bi zopet odprle svoje prodajalne, kje bi bil človek vedno dolžan. (Prav povedano, saj je tako tudi. Kanšakemu rudarju ni treba napraviti obljube uboštva, kot menda franciškanom, samo delat naj gre v rov, pa zadostuje), ampak tako je vsaj toliko svoboden, da lahko kupa svoje reči, kjer hoče in lastuje svojo hišico, če jo ima.

Zatorej vsi v unijo. Veste, da od umijekega rudarja pa do sužnja je samo en korak in je zadnji čas, da se organiziramo. Družbe se že pripravljajo na nov naval spomlad. — Frank Jug.

SLIKE IZ NASELBIN.

Salem, O. — Zopet sem imel prilično malce se razvedriti; to pot sem namreč dobil povabilo od prijatelja iz Girarda, O., da je društvo Ljubljana, SNPJ, priredilo vinsko trgatve na Zahvalni dan. Na predvečer sem bil sila zaposlen z gumbi, mesto katerih sem imel žebce. Za čevlje nisem mogel dobiti nobenega primernege čevlja, da bi jih namazal, slednjišji sem gospodinj izmaknil črnilo za peč, katerega je pomotoma pozabila spraviti iz peč. Še velika skrb me je čakala. Treba je bilo tuhtati, kako priti tja, ker sem slab geograf in navezan na informacije. Te sem dobil spotoma od zamorca, ki sem ga srečal.

Njegova zunanost je govorila več kot bi prebral debelo knjigo. Vsa znamenja so kazala, da nepretirano lahko rečem, da je najmanj dvakrat že premeril vse tratišne ameriškega kontinenta.

Ponudim mu smotko in povem svojo željo. Možu so se ustnice tako napele, da sem se zbal kake nezgode, potem se je okrenil v smer, odkoder vzhaja sonce, pa pravi: "Tisti breg, potem še en breg, nato dolina, potem malo niže na levo, malo višje na desno in zopet dolina..." Tako je dajal navodila dalje, dokler nisem vedel ravno toliko kot prej, ko je začel.

Tja sem prišel ob uri, ko petelin v drvo poje. Do prireditve mi je torej ostalo dovolj časa, ki sem ga pa porabil s tem, da sem obiskal par prijateljev, ki jih poznam še izza mojega bivanja med njimi. Hitro so nam potekale ure med prijateljskim razgovorom, h čemur je tudi mnogo pripomogel tisti od zida.

Prireditve je bila precej živahna, čemur pa se ne čudim, kajti tudi meni se je sedaj cedilo aline, ko se domisljam one svete lesene popode, ki so si jo podajali viničarji in viničarke, pokunajoč pristi produkt iz trte. Notranjščina dvorane je bila precej okrašena, a najbolj so jo krasile cvetke v narodnih nošah. Bil je to užitek za bogove! Na programu je bil tudi nastop pverskega društva, katerega pa nisem mogel počakati radi odaljenosti.

Delavske razmere so še neke vrste, toda rojaki se pritožujejo nad nizkimi plačili. Pri "The Ohio Leather Co." je največ zaposlenih rojakov, kjer izdelujejo usnje. Dotična kompanija obračunuje s polno paro.

Tu pri nas v Salemu, O., je še vse postarej. Nekaj več se nas je nabralo. Največ rojakov dela v premogokopu, ampak kot slišim, tam ni preveč udobno, ker je premogova plast samo po tri čevlje. — Firma, pri kateri jaz delam, potrebuje mehanikov. Da pa ne bo napačnega razumevanja, moram pojasniti, da sprejmemo samo najbolj izvečane delavce za barvila (dyemakers). Čakdo izmed rojakov ve za koga zmožnega, ki nima dela, mi lahko piše po potrebne informacije.

Posdravim rojake v Girardu in želim, da bi vsaj vsak mesec imeli vinsko trgatve, katere pa bi seveda moral biti tudi jaz deležen. A. O. Dressler, 421 Arch. St., Salem, O.

IZ SOVJETSKE RUSIJE.

Civilno pravo. — V ruski centralni ekzekutivni komitej v Moskvi se je v zadnjem zasedanju bavil s tolačenjem novih civilnih zakonov. Novo pravo daje ruskomu delavstvu garancije, da tudi pod novo gospodarsko politiko ostane vlada v rokah proletarijata. Gospodarska podjetja se lahko združujejo, vendar si država lasti pravico, da taka združenja prepreči, ako to smatra, da je za običi blagor škodljivo. Vse važne industrije, železnice itd. ostanejo v rokah vlade. Posameznim osebam je sicer dovoljeno lastovati podjetja in jih izkoriščati, toda nikjer, kjer to škoduje državi. Taki lastniki imajo druge posebne obveznosti do države in se morajo ravnati kakor jim dovoljuje država, industrije pa obratovati pod kontrolo države.

Rusko holandski trgovski o-
brat. — Med Rusko in Holandijo je zopet otvorjena trgovina, ki se jo lahko smatra za oficijelno. Kakor hitro so bile sklenjene trgovske pogodbe, sta odšla iz Petrograda dva parnika, naložena z razlaganim ledom in od tedaj stalno vozijo razne lesne izdelke na Holandsko, v Rusijo pa dovajajo druge industrijske izdelke.

Zbliževanje s Kitajsko. — Iz Čite poročajo: V Pekingu je 17 različnih tvrdk ustanovilo trgovsko kvezo, ki si je zavzela glavni cilj svojega delovanja za zblizanje z Rusijo.

Izdajanje novega denarja. — Svet ljudskih komisarjev je izdal dekret za izdajo novega denarja, ki bo nosil tisk letnice 1923. En rubelj letnice 1923 bo po vrednosti enak milijonu rubljev letnice 1921, katere bo treba zamenjati. Bankovci leta 1922 bodo ostali v prometu in bodo računani po njih nominalnih vrednosti.

Nove volitve v Minsku. — V Minsku so končale volitve, pri katerih je bilo izvoljenih 147 komunistov, 28 pa nestranskarjih. Vsi nestranskarji kandidati so bili na komunistični volilni listi. Udeležitev volitev je bila zelo velika.

Častni člani petrogradskih sovjetov. — V tovarniškem okolišu Neve je bil izvoljen za častnega člana petrogradskih sovjetov nemški komunist Max Hoelz. Iz drugih velikih tovarn so bili izvoljeni Dombal, francoski komunist Rappaport, Klara Zetkinova in Mac Manus. Nove volitve med petrogradske sovjetje so bile tudi zelo živahne. Izvoljenih je bilo 141 komunistov in 10 nestranskarjev.

Vhod ruske sovjetske armade v Vladivostok. — Iz Čite poročajo: Čete revolucionarne ruske armade o bile pri vrodu v Vladivostok burno pozdravljane in prebivalstvo jim je pripravilo veliko gostovanje. Mnogo prebivalcev v mestu je jokalo veselja, ko so prikorakale v mesto revolucionarne čete z rdečo zastavo. Pod japonsko okupacijo je bil Vladivostok kakor lumrl, sedaj pa se je naselila v mesto prava živahnost. V mestu ni nobenega japonskega vojaka več.

Bakurska industrija nafte je v zadnjem letu zelo napredovala. Število delavcev se je pomnožilo od 12.000 na 16.700. Število v obratu nahajajočih se strojev in sesalov za olje pa se je podvojilo.

Polodaj industrije v Uralu. Iz dustrije v uralskem gorovju je oživela. Rudniki v Starudinsku in Verneufalejsku so odprla večje število novih jam. Ravnotako so se topilnice pomnožile in razširile. Drage varne so strojno opremo na nove izpopolnila.

ZADNJE IMENOVANJE V NAJVIŠJEM SODIŠČU.

Najvišje zvezno sodišče ima izredno veliko moč. To sodišče lahko proglasi vsako postavo neustavno, ki jo sprejme kongres. Ako postoji večina tega sodišča iz nazadnjakov, tedaj lahko vetira vsako napredno postavo. Iz navedenega sledi, da je zelo važno za ljudstvo, kdo je imenovan članom tega sodišča.

Predsednik Harding je imenoval odvetnika Pierce Butlerja iz St. Paula, Minn., ki je po političnem prepričanju demokrat. Veliki dnevniki so takoj pričeli hvaliti to imenovanje, češ, da se predsednik ne ozira na politično prepričanje, ampak pri njem štejejo le zmožnosti.

Oglejmo si mr. Butlerja, kdo je. Pet in dvajset let je služil železniškim korporacijam, družbam za javne potrebe in raznim inkorporiranim privatnim interesom. Zdej je odvetnik plinske družbe in Twin City Rapid Transit kompanije. Zadnja družba se trudi, da se povzra vozina na ljudske stroške.

Butlerjeva zgodovina pove, da je večkrat nastopil kot odvetnik proti interesom organiziranih delavcev. Tako je na pr. nastopil v interesu Minneapolis Steel in Machinery kompanije, da tisoči strojnikov ne dobe nagrade od vlade, ki jim je bila obljubljena v vojnem času.

V javnosti je Butler poznan kot nazadnjak.

Administracija pokaže svoj značaj ravno pri takih imenovanjih. Tu se pokaže, ali je administracija napredna ali konzervativna. Zadnje volitve so pokazale, da je ljudstvo napredno ravno v tej državi, iz katere prihaja Butler. Mnogi so pričakovali, da se bo ta pojav vpošteval. Ali imenovanje Butlerja pokazuje, da se oficijelni Washington ne ozira dosti na ljudske želje in izražanja.

Tudi taka imenovanja ne morejo ustaviti napredka v človeški družbi. Napredek gre svojo pot naprej, če je pot gladka ali grapova in posuta z velikimi kamenji.

DELNIŠKA DRUŽBA LASTUJE OTOK.

Hawaiian Pineapple kompanija je kupila otok Lania, ki je pripadal k posestvu Baldwina. Otok obsega sto petdeset štirjaskih milj. Kompanija lastuje ves otok razen tisoč akrov. Otok je tako obsežen kot pet in dvajseti del Kranjske.

Kompanija bo pridelovala banane in se pečala z živinorejo. Pravzaprav bo najela ljudi, da bodo izvrševali to delo. Najela bo celo ravnatelj ali vodja, ki bo vodil celo podjetje. Kompanija, to so delničarji, ne bo delala drugega, kot prejemale bo dobiček, ki ga bo dajala ta ogromna farma.

Delavci, ki bodo sprejeli delo pri kompaniji, bodo popolnoma in vseh ozirih odvisni od kompanije.

Kadar čitamo o obsežnih posestvih srednjeveških fevdnih baronov, še čudimo, da je bilo sploh mogoče, da so postali takrat tako veliki zemljiščni posestniki, katerim je bilo na stotine kmetov podložnih.

Nič se nam ni treba čuditi. Saj se ni nič spremenilo razen imen. Feydni gospod se je preje imenoval vojvoda, knez ali grof, zdej se pa imenuje delniška družba ali korporacija. Grofi so imeli svoje imena, delniške družbe jih imajo tudi. Prejšnji garač na fevdnem posestvu se je imenoval tlačan, sedanjemu garaču pa pravijo poljski delavec. Preje je ves dobiček spravil fevdni gospod in tlačanom je toliko prepustil, da so se skromno preživeli. Zdej spravi profit delniška družba ali korporacija, poljski delavci pa dobe toliko, da drže za silo skupaj kosti svojega rojstva.

Izkoriščanje je ostalo tako lepo urejeno, kot je bilo v srednjem veku.

TUDI TO SREDSTVO NI POMAGALO.

Senator Kellog je propadel pri volitvah v Minnesoti. Njegov resni nasprotnik je bil Shipstead, kandidat farmarske delavske stranke, ki je tudi zmagal. Senator Kellog je v političnih krogih poznan kot železniški senator.

Ko je bila volina kampanja na vrhuncu, se je Kellog poslužil Esch-Cumminsovega transportnega zakona, da pridejo potrebni vozovi, da vanje nalože farmarji krompir. Znano je, da je letošnja letina dobra. Farmarji so pridelali veliko krompirja, ni pa bilo železniških voz, da ga odpošljejo na trg. Veliko farmarjev je spodloralo krompir ali pa pustilo krompir v zemlji, nekateri so ga spravili v kleti, drugi pa zakopali v zemljo.

Dnevniki, ki so podpirali starogardne kandidate, so poročali, da bodo železniški vozovi kmalu na mestu, da farmarji lahko odpošljejo krompir na trg.

Izid volitev pa pokazuje, da tudi ta poteza ni pomagala Kellogu do zmage.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Rudarji v Indiani mogoče zastavljajo, ako se operatorji ne bodo ravnali po sklepu mednarodnega odbora rudarske organizacije in odražali asessmenta za pokritje stroškov zadnje stavke. Operatorji se branijo odraščati asessment. Odborniki organizacije so zagrozili, da pokličejo takoj rudarje na štrajk, ako ne bo asessment plačan.

Zvišanje mezde. Yellow Cab Co. v Chicagu je zvišala svojim šoferjem mezdo za dvanaest in pol odstotka s 3. decembrom.

Stavka železniških delavcev v Richmondu, Ca., traja še vedno od 1. julija. Nekaj članov organizacije se je vrnilo na delo med kebe in bili so takoj izključeni iz unije.

Politična akcija. Zastopniki delavskih in farmerskih organizacij v Minnesoti so na konferenci v St. Paulu zadnji teden sklenili, da naj organizacije delujejo v samostojni delavski in farmerski politični stranki, ne pa pod masko strank. Organizacije pošljejo močno delegacijo na zborovanje Konferenca za napredno politično akcijo, ki se vrši v Clevelandu te dni.

Kampanja za organiziranje krojačev v St. Louisu je zdaj v teku. Organizatorji unije šepčarjev in klobučarjev so tudi na delu.

Organiziranje slavnika v New Yorku, ki niso dobile vstopa v unijo "United Hat Makers of America", so ustanovile svojo lastno unijo s imenom "United Felt, Panama and Straw Hat and Operators' Union", ki se je pridružila Ameriški delavski federaciji. Unija je pod vodstvom sveta, ki obstoji iz delegatov iz vsake delavnice. Članarina znaša en odstotek mezde in poleg tega je še posebej asessment za bolniško podporo.

Krojaška unija A. C. W. of A. z glavnim sedežem v New Yorku je sklenila investirati \$200.000 v krojaške delavnice v Rusiji, ki je glavni ustanovitelj te korporacije, je s tem sklepom odgovorila nekaterim kritikom, ki pravijo, da inozemska podjetja ne smejo še pričakovati dobička v Rusiji.

Razne vesti.

PRIVATNI OLJNI INTERESI DELAJO ZMAGO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

ne konference, ki jo obdržavajo delegatje pet centralno-ameriških republik. Ali ameriški pomorščaki so v enem mestu - neke centralno-ameriške republike in drugi so pripravili, da odvrnejo protest drugih. V Nikaragvi je številna frakcija, ki je zadovoljna, da so ameriške čete v glavnem mestu. Ta frakcija sestoji iz družine Chamorro. Chamorrotje niso bili dosti poznani v politiki pred zasedanjem Managuve po ameriških četah v letu 1912. Zdaj ima štiri in dvajset članov te družine visoke državne službe, ki pričenjajo a predsedniško službo in se nadajujejo skozi kabinet v kongres, v vojaško in diplomatsko službo.

Domači Nikaragvajci gledajo na Chamorrote kot domače prince, ki se vzdržujejo s pomočjo ameriških finančnikov, katerim je dovoljeno, da smejo biti sodeležni oplenjevanja in časti, ki jih njim nosijo službe. Veliko protestov je bilo odposlanih proti tej dinastiji v Washington, toda zastoj. In slisijo se glasovi, da pride v kratkem ljudska delegacija v Washington, da razgali sužnost v svoji državi.

MISTERIJOZEN UMOR.

Branjevec ubit s sekiro.

Chicago, Ill. — Branjevec Joseph Alborge so našli ležati v mlaki krvi v njegovi branjarji. Na mizi blizu trupa je stala steklenica do polovice nalita z vinom. Klobase in nalomljen hleb kruha. Na mizi sta stali dve prazni čaši in policijski sodi, da je branjevec pil s morilecem, predep ga je umoril. Blizu branjeveca je ležala majhna sekirica. Branjevec je imel tri smrtne rane na glavi, ki so govorile, da je bila roka izredno močnega človeka, ki je izvršila udarce.

Branjevečeva vdova sodi, da so Stijlani umorili soproga, ki je Neapolitanec. Dejala je, ko je histrično jokala: "Stijlani in Ne-

apolitanec se ne morejo razumeti." Odločno je pa zanimala, da je njen soproj prejel kakšno pismo od črnorekarjev.

V branjarji ni ničesar ukradenega. Roparski umor je izključen. Branj večeva vdova pravi, da je njen soproj imel navado, da je prišel ob devetih domov. Ob tej uri je zaprl branjarjo in šel domov. Ko ga ni bilo domov, je čakala do ene zjutraj, na kar se je napotila proti branjarji. Našla je vrata odprta n v branjarji je bila tema. Čakala je pol ure, da pride mimo kateri človek, kajti sama se ni upala v temo. Ko ni bilo nikogar mimo, se je toliko o-junačila, da je vstopila in prižgala luč. Ta se ji je nudil strašen prizor. Zakričala je in prišli so sosede, ki so obvestili policijo.

KAJ JE BIL NA LUSITANJI VKROCANEGA?

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Metropolitansko in kapitalistično časopisje je vprav le zdaj povedalo, kakšne vrste tovar je bil ukranc na "Lusitaniji". Povedalo je fakt, katerega so listi, katerim služi Federalizirani tisk, priobčili že preje kot pred dvema letoma. "Lusitanija" ni bila nalozena s topovi, ampak na nji je bilo 4200 zabojev nabojev za Veliko Britanijo, v katerih je bilo enajst ton amonitika.

To vest so prinesli kot priobčitev oficijelnega poročila o tovoru "Lusitanije", ki ga je napravil pristaniščni načelnik Dudley Field Malone. Poročilo je prinesel dnevnik "New York World" v podobi članka s pridržanimi pravici. Poročilo je poslal Malone sam, ko je bilo potlačeno od državnega departmanta že več kot sedem let.

Poročilo naštevata tudi 4200 zabojev nabojev in 1200 zabojev žrpnelov. Zadnji niso bili nabiti Kljub temu se pa naslov v "Worldu" čita: "Lusitanija ni imela topov ne razstreliva, tako pravi dolgo potlačeno poročilo."

Naslov v dnevniku "New York Tribune" se pa čita: "Tovor Lusitanije ni tvorilo razstrelivo".

Torej enajst ton črnega amonitika ni razstrelivo. Ampak to je postranska reč. Ali nekaj niso poročali veliki dnevniki v novembru 1920, ko je bil Dudley Field Malone kandidat farmarske delavske stranke in ko je na shodu, ki je zaključil volilno kampanjo razkril glavno točko sedaj objavljenega poročila. To je bil tisti govor, ki je povedal, zakaj niso uvedli obtožnega postopanja proti senatorju La Follettu.

"Ko se je senator La Follette imel zagovarjati pred senatnim odsekom," je rekel Malone v novembru 1920, "je po svoji pravici kot senator zahteval, da se predloži kopija poročila pristaniščnega načelnika v New Yorku o tovoru "Lusitanije". Zakladniški departement je zahtevo odinil državne-mu departmantu in državni departement je odklonil zahtevo, češ, da tvori poročilo del tajnega arhiva."

"Ko sem izvedel, da se senatorju La Follettu odreka poročilo, sem obvestil njegovega odvetnika in mu rekel, da naj obvesti vladu, da bom pričel in podpiral senatorjevo izjavo in da ne bom molčal, da križajo človeka, ker je povedal resnico. Na to je bila obravnava odložena od tedna do tedna in končno je bila opuščena."

"Predsednik Wilson je bil v pravem, ko je zanimal obtožbo od strani Nemčije, da je bila "Lusitanija" oborožena. Ni bila oborožena. Toda administracija je v zmoti, ker ni hotela, da javnost pozna vse fakte, ki se nanašajo na zadevo "Lusitanije".

"Kadar bo zgodovina Wilsonove administracije postala javna zgodovina, tedaj bo svet spoznal, da se še nobena vlada ni poslužila takega potlačevanja in tajnosti napram ljudstvu."

Ampak zdaj pride šele ironična stran cele afere. V trenutku, ko so stavili Malonovo poročilo, so dovolili človeku vstopiti v Združeno državo, ne da bi mu nagajali, ki je po svoji lastni izjavi izpustil prvi torped na "Lusitanijo". Prišel je s parnikom "President Filmore". To je Hugo Karl, strelec na nemški potapljaški po-njegovi lastni izjavi, ki je izpuščala torpede, ki so pobili na tisoče mož, žen in otrok.

Suhi tepeni v Novi Zelandiji.

London. — Pri splošnem glasovanju o vprašanju prohibicije, ki je vršilo istofasno kot volitve poslancev za parlament, so mokri nazgali s velikansko večino v Novi Zelandiji.

VELIK POŽAR V ASTORJI, OREGON.

Astoria, re. — V revstavraciji v notranjem mestu je nastala eksplozija, ki je zanimala ogenj, kateri se je kmalu razširil v velik požar. Pihal je močan južni veter in ogenj je preskočil na bližnja lesena poslopja, tako da ni bilo mogoče spraviti ognja pod kontrolo. Ljudje so bežali za silo oblečeni na ulice. Telefonistke so ostale na svojem mestu, dokler jih ni preprožil ogenj. Klicale so naročnike in jih svarile, da je mesto v plamenu. Iz Portlanda je prišla požarna straža na pomoč, toda voda v mestnih nabiralnikih je pošla. Preden so napeljali cevi od reke Columbia, so izgubili precej časa in požar je kopet oživel z vso silo. Požar je drvil prek štiri-deset blokov, v katerih se nahaja trgovski del mesta. Tam, kjer so stale lične hiše in prodajalne, so zdaj same podrtine. Škoda znaša okoli deset milijonov dolarjev.

Bizniški distrikt se razstesa ob reki in je zgrajen na pilotih, ki so pričeli tudi goriti. To pokazuje, kako silen je bil požar. Goreti je pričelo ob dveh zjutraj in ljudje so bežali ven v mrzlo jutro napol oblečeni, ko se je le tema razprostirala prek mesta, katerega je pa kmalu pričel razsvetljevati silni požar.

PRIVELI SO GA, KO JE IMEL ODITI NA PARNIK.

New York, N. Y. — John Popovič se je približal pisalni mizi, ki se je nastanil na nekaj dni v hotelu Monterey, da plača in odide na parnik, ki je imel odpluti proti Evropi.

Iz žepa je potegnil velik zavoj bankovcev in plačal. Naenkrat je mena, ki se mu vasiljivo približuje. Popovič postal neprijetno pri-srecu. Opazil je dva tuja šentlemana, ki se mu vasiljivo približujeta. Minuto kasneje sta se mu že predstavila kot uradnika v tajni službi — Garvey in Keys. Povedala sta mu, da je aretiran, ker spravlja v promet ponarejene bankovce angleške banke.

Na to so uradniki šli na delo. Oni izjavljajo, da so v Popovičevi vreči našli 553 ponarejenih sto-funtnih bankovcev, 800 petdeset-funtnih bankovcev, skupaj pet in devetdeset tisoč pet sto šterling-skih funtov ali približno štiri sto petdeset tisoč ameriški dolarjev.

Odnegli so ga na oddih za o-mrežena okna, da se uvede pre-iskava.

PROTEST PROTI POMANJKAJU ŽELEZNIŠKIH VOZOV.

Minneapolis, Minn. — "Minne-sota Leader", glasilo Neustrankarske lige, je priobčilo poziv na farmarje, da naj protestirajo proti pomanjkanju železniških vozov in naj pošljejo proteste novo izvoljenemu senatorju Shipsteadu v Washington.

List pravi, da se oprema naha-ja v žalostnem in slabem stanju in zategadelj primanjkuje vo-zovi in lokomotive.

Delavska drama navdušila občinstvo.

Dunaj. — (Federated Press.) — Hauptmannova proletarska drama "Tkalci", ki je bila igrana v tukajšnjem gledišču "Raimund", je naredila tako močan vtis na gledalce, da so spontano zapeli "Internacionalo" na koncu pred-stave. Celo nekateri gledalci v lo-žah so peli. Buržoazno časopisje je drugo jutro izšlo svoj srd na demonstracije v gledišču, češ, da Hauptmann ni bil socialist. To je bila prva demonstracija te vrste v onemljenem gledišču.

Strupeni plini pokrili angleško vas.

Horley, Anglija. — (Federated Press.) — Angleški civilisti zdaj spoznavajo kaj se pravi požirati strupene pline na boljše. Bliznja vas Surrey je že nekaj dni pod oblakom mustardnih in solznih plinov, ki uhajajo iz skladišč stotisočih plinskih granat, čaka-jočih uničenja v bližini vasi. Vasičani ne morejo spati ponoči valed arbeče kože in in solznih oč-ter tesnobe v grlu, ki povzroča kašelj.

Ameriška poročevalka spet areti-rana v Rusiji.

Washington, D. C. — Državni departement je bil obveščen 7. t. m., da so sovjetske oblasti v Čiti, vzhodna Sibirija, aretirale mra. Margaret Harrison iz Baltimora, ki je bila na poti v Moskvo. Harri-sonova je bila še enkrat prej v za-poru v Sovjetski Rusiji na obtož-bo, da je bila ročunka.

PREDSEDNIKOVA POSLA-NICA.

Washington, D. C. — Predsed-nik Harding so je v svoji poslanici dotaknil tudi prohibicijskega vprašanja. Menil je, da so sodili, da bo vprašanje prohibicije zunaj politike, ko se uvede prohibicija, ali sogodilo se je, da vprav to vprašanje zdaj prevladuje politiko. Priporočal, da se naj prohibicija izvaja dosledno in trdo, da se po-kaže, ako ljudstvo res želi odpra-vo prohibicije. Dejal je, da bo konferiral s governorji in zvezni-mi uradniki, da se najde metoda, po kateri bo mogoče uvesti uspeš-no prohibicijo.

Dalje je priporočal, da se usta-nove odbori v tujemstvu, ki naj preiščejo izseljence, namenjene v Združeno državo, preden se dovoli dostop večjemu številu izseljen-ikov, da se tako neželjenim za-brani prihod v Združeno državo. Priporočil je spremembo ustave, da bo mogoče zabraniti izkorišča-nja otrok v industriji.

Dalje je priporočil spremembo k ustavi, ki bo zabranjevala izda-ji državam in mestnim občinam davka proste vrednostne papirje.

KOSA JETIKE.

Washington, D. C. — (Fede-rated Press.) — Censurni biro trgovniškega departmanta poro-ča, da je v letu 1921 umrlo za je-tiko 88.000 oseb v okrožjih, kjer so bili registrirani smrtni tuber-kujozi za to boleznijo. Ako je tuberkuloza kosila v enaki meri tudi v onih krajih, kjer niso beležili nje-nih žrtv, tedaj znaša število um-rlih za tuberkulozo v Zdrže-nih državah okrog 107.000 v ome-njenim letu, oziroma 15.000 manj kot v letu 1920.

Vihar v irski zbornici zaradi eksekucij.

Dublin, 9. dec. — Delavski po-slanec v irski zbornici so včeraj ognjevit protestirali proti eksekuciji štirih republikanskih vo-diteljev, ki so bili ustreljeni zju-traj. Tom Johnson, vodja labori-tpov, je dejal, da vlada, ki je pri-čela vladati s krogle in viličami, ne bo nikdar trdna in popularna. Drugi poslanec Duffy je primer-jal irsko vladu s italijansko ven-detto. Catnall O'Shannon je re-kel, da so eksekucije republikan-skov navadn umor, nad katerim se mora zgrazati ves civilizirani svet. Umori izjavajo nove umore in na ta način se bodo klali Irski toliko časa, da se vsi pokoljejo.

Minister za notranje stvari Higgins je zagovarjal eksekucije, rekoč, da so potrebne.

Republikanci, ki so bili včeraj ustreljeni, so: gen. Rory O'Connor, Liam Mallows, Joseph Mc Kelvey in Richard Barrett. Mal-lows se je odlikoval s šestimi junaki in štiri v vojni z Anglijo in Angleži so ga smatrali za svo-jeja najnevarnejšega sovražnika na Irskem. Angleži ga niso mogli nikdar dobiti svoje roke, da bi ga bili ubili — storili pa so to Irski, Angleži se lahko smejejo...

Turški listi grozijo s novo vojno.

Carigrad. — Turški časopisi v Carigradu, da niso zadovoljni s potekom konference v Lozani in avarijo delegate, da turška arma-da, katero vodi Kemal paša, je danes najmočnejša armada na svetu, ki bo imela zadnjo besedo, če bo mir ali vojna.

Nova Zelandija ostane mokra.

Wellington, Nova Zelandija. — Splošno glasovanje o prohibici-ji je izpadlo kot sledi: 290.566 proti prohibiciji, 272.443, za pro-hibicijo in 34.261 glasov za dr-žavno kontrolo opojnih pijač. Večinoma mokrih znaša okrog 20.000 glasov.

Irec v Kanadi je bil 125 let.

Winnipeg, Man., Kanada. — V Holdenu je umrl Wm. Kennedy, ki je bil najstarejši prebivalec v Kanadi. Živel je 125 let. Sorod-nik, ki je sporočil njegovo smrt, ima dokumentarne dokaze, da se je Kennedy rodil 25. septembra 1802. v Episkillenu na Irskem. V Kanado je prišel, ko je bil star 105 let.

Sultanove žene pridejo v Ame-riko.

Carigrad. — Neka ameriška agentura je povabila žene bivšega turškega sultana, ki so ostale na cedilu v Carigradu in katere je nova turška vlada vrгла iz hare-ma na cesto, da jih vposli pri več-ji gledališki družbi v svrhu, da se bodo kazale in plesale v ameriških gledališčih. Nekateri se so že od-zvale, da so voljne sprejeti službo.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-39 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODESEK:
Predsednik Vincent Calahar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. V., Box 82, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Joke Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gedinac.

POROTNI ODESEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenhauer, Box 278, Barbours, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gurick, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-39 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 288, Moon Run, Pa., John Gradiš, 14321 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kane, na jugozapad, Miss Mara, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zugel, 2453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:
Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 36th St., Chicago, Ill., Frank Semrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 8205 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteljni odbori:
Predsednik: Frank Aleš, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Joke Oves, 3639 W. 36th St., Chicago, Ill., Joe Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 6303 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondence s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrli takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so naslovljeni Predsedniku S. N. P. J., 2657-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško taj-ništvo S. N. P. J., 2657-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebo so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI so pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse priitbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, šigar naslov je sporal.
Vsi priitvi na gl. porotni odesek so naj pošiljajo na naslov: John Under-wood, 407 W. May St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi opisi, namanila, oglasi, naročila in spili vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois.

Rimska mitologija.

1. Jupiter (Juppiter).

(Dalje.)

Ker se je Jupiter smatral za voditelja človeških usod, bili so mu posvečeni najvažnejši letni od-delki kakor Ide vsakega meseca. Takrat mu je daroval Flamen Dialis konštruna. Nasprotno so bile Kalende vsakega meseca po-svečene Junoni, tako da je bil mesečni tek pod varstvom gbeh najvišjih mej seboj zvezanih bo-ganstev. Pri početku vsakega va-žnega podjetja so klicali na pomoč njega in Jana, boga vasaega za-četka. Kmetovalci so mu prirejali ob setvi in ob početju žetve kmet-ako alovečnost, ob začetku trgatve (19. avgusta) so praznovali skup-no alovečnost, kmetaka Vinalis, v vesoljni Ladiji. Tudi dan, katerega so se pomladi odpirali sodi novega vima, bil je posvečen Jupitru; bila je ta slovesnost nekaj jedna-kega kakor grška Pitheigia in se tudi zvala Vinalia. Za časa velikih stisk n. pr. po bitki na trasimen-skem jezeru so obljubili Rimljani Jupitru, da bi nevarnost odvrnili tako zvano ver sacrum t. j. daritev vseh v oni pomladi rojenih živalij; v starejši dobi razun tega tudi vse otroke, ki so se rodili določe-ne pomladi. Zdnjih vendar niso zaklali in darovali, ampak poslali čes mejo, ko so bili dorasli. Kot voditelj človeških usod je Jupiter objednem njih poročnik po grumu in blisku, po letu, glasu in šretju ptic, po sanjah itd.

Kakor Zen je tudi Jupiter branitelj vseh naravnstvenih zadev v človeškem življenju; on čuva nad zakonom in sorodnimi razmerami, nad prisego, nad gostoljubnimi in narodnimi pravi; mejnik je njemu posvečen. Vale dtega je Fides nje-gova tovarišica, ki poleg njega na Kapitoliji biva; za tega del se zove sam Dius Fidius z ozirom na vestnost, ktere se je treba držati pri zavezah in pogodbah. Ali Dius Fidius se je smatral tudi za po-sebno Jupitru sorodno bitje, pri-monu Sanku (Semo Sancus, Ov. Fast, VI, 213 od sancire, s prisego se zavezati).

So li staroitalski narodi v naj-starejši dobi Jupitru pripisovali starije ali ne, ni znano; v poznej-ši dobi, ko so se seznanili s grškim bajezlovjem, smatrali so ga za sina Saturnovega in boginje Ops, ki sta se polstovetila s Kronom in Rhejo. Juno in iMnerva, kteri ste bili s njim na Kapitoliji združeni v njegovem glavnem svetilišču, smatrali ste se za njegovo sopro-go in hčer; vendar se zdi, da v najstarejši dobi ni bilo te rodbin-ske razmere mej temi tremi bo-ganstvi. Najvišji bog je sam in zvrščen stal tukaj v svoji krasoti, ne da bi bil valed kake zveze, ka-kor grški Zen stopi v kroge po-svetnih razmer in človeških slabo-sti.

Na Kapitoliji je stalo na prostu-ro, ki se je bil zval mej dvema ga-jema (inter duos lucos), svetilišče

Vejevo (Vejovis) ali Vedjevo (Vedjovis) s bôkjo podobo, ki je držala v roki puščice in imela poleg sebe koso. Ovid pravi, da je Romulus obgradil gaj s sidom ter prostor napravil utodišču; bog kojega podoba tukaj stoji, je baje mladi Jupiter, kakor kašeta kosa na podobi in ime samo; kajti prvi zlog ve pomenja mal. Kosa pa mu je pridjana, ker je došla Jupitru, ko je bil še otrok. Vejovis je bil menda v resnici mladostni Jupiter, ki je branil v utodišču pomoč iskajoče; puščice so podoba stre-ljajočih solčnih žarkov. Pomenje deba je izgubila pravi pomen o-toba bogu; za tega del so ga sma-trali valed puščic za Apolina ali valed prvega zloga ve za pogubne-ga Jupitra.

(Dalje prihodnjik.)

Bres znanja angleškega jezika ne pride nikamor. Spopolni si to znanje, ako ga še nimate. Naroči si "Slovensko-angleško slovarico", katere je izdala in ima na prodaj Književna matice S. N. P. J.

KAŠELJ

je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživajte

SEVERA'S COUGH BALSAM.

Imetri sluzi kašelj to odvrni mrazu trpljenja. Je ravno tak dober in odpravi kakor za otroka.

Cena 25 in 50 centov.

Vrtačate po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

sooper prehlad, gripe in za odpomot pri glavoboli valed prehlada

Cena 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CHICAGO, ILLINOIS, U.S.A.

Za kuhanje piva doma

imamo v zalogi slad, kmeji, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najznejši. Dobiti je tudi sbrko solov, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po po-šti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v pro-dajalnih delavnice damo primeren po-pust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na!

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

ALI STE STARI 40 LET?

Se še niste, imate priitko še nekaj let, da se naučite angleščine vsaj toliko, da razumete besede in angleški časopis. Angleško-slovenski besednjak vam bo služil, leta in leta. Cena \$5.00, naroči-te ga pri:

Dr. F. J. KERN
6008 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Ravno tam lahko tudi naročite drugo sbrko Ivan Zornarovič posil — Cena \$1.25. — Obe knjigi dobite za \$6.00 s poštnino vred.

BABICA.

Obraz iz življenja na kmetih.

Spisala čedki
BOŽENA NEMČOVA.Poslovenil
FRANCE CEGNAR.

(Dalje.)

Pusta pokopljeje in ž njim se končajo pustne veselice. Babica prepeva za kolovratom postne pesmi in pripoveduje otrokom, kadar so k njej šli, o Kristusovem življenju in trpenju. Prvo postno nedeljo obleče črno obleko. Dan se daljša in solnce vedno bolj greje, topel veter jemlje sneg po brdu. Kokoši zopet veselo brskajo po dvoru; kedar se gospodinje snidejo, pogovarjajo se, kako kokoši neso in vale; gospodarji pripravljajo pluge in brane. Ako je hotel lovec od ene strani iz lesa na Staro belišče, ni mogel več naravnost čez reko, led je pokal in malo po malo je skril za skipljo slovo jemala, kakor je oče mlinar govoril, ko je hodil k zatvornici gledat in večkrat z babico na oglu hiše postajal. Mine pepelnica, kvatrna in prvopostna nedelja. Na srednopočno sredo pa so morali žganč na mizo priti; to je bilo že tako. Urška je že od jutra dečkoma pravila, da bodo opoldne pri mlinarju babo žagali, prav takrat, ko pridejo žganč na mizo. Otroci so bili zelo radovedni in zopet je bilo dosti govoric in smeha. — Peto, smirno (tiho) nedeljo zavesele se otroci: "Danes bodemo nosili Smrt" in deklici rečeta: "Danes je najina koleda!" — Babica naredi Nežiki leto, na katero je več dni nabirala ispihana jajca, obesi ga na vrat, navede vmes rudečih travkov, da bi se veselila. Deklice gresta koledovat. Opoldne se zbere vse deklice pri mlinarji, kjer so napravile Smrt. Cilika povezuje slamo v snop, na kateri je dala vsaka deklica kako odelo: kolikor lepša je bila Morena, toliko večje bahanje. Ko je bila opravljena, vzemata jo dve deklici pod pazduhi, ostale se tvirata dve po dve in gredo od mlina proti jezu žalostno prepevajo za njima: "Smrt nesemo iz vasi — novo leto do vasi." Stara

rejša mladina gre od daleč za njimi, dečki pa obkakujejo Moreno smešnimi burkami in jej hočejo strgati kapo; ali deklice jo branijo. Priredki k vodi naglo slečejo Smrt in med velikim kričanjem vržejo v vodo slamatni snop. Potem se zberejo dečki z deklicami in začno po vrsti prepevati: "Smrt plava po vodi — no vo leto k nam hodi — z rudečimi pirki — rumenimi kolači." — Na to začno deklice: "Leto, leto, leto — kje si tako dolgo bilo — na studenci v vodi — umivalo sem roke, noge. — Vijola, roka cvesti ne more — če jej Bog ne pomore." — In zopet zapojejo dečki: "Sveti Peter iz Rima — pošlji bokal vina — da bi se napili — in Boga hvalili." — "No, bliže, kolednici," zakliče Proška gosa, poslušaje na hišnem oglu mladino; vina vam ne damo, ali kaj drugega, da boste veselili." — Mladina gre z domačimi deklicami v izbo, in Zalika in ostali za njimi, radovaje se in prepevajo ž njimi.

Na evetno nedeljo zopet veliko veselje. Že prej ta dan je prinesel lovec iz lesa polno narotje mačic in bršlana, sel sredi izbe in dečkoma povezal butari in lepo ju okrasil z bršlanom; mati je prinesla pozlačenih orehov in fišek, rudečih jabolk in pomaranš ter jih navezala na butari. To je bila lepota, to je bilo skakljanje in veselje! — Barbika v nedeljo jutro rano vstane, teče na reko natrgat marjetice, ki so že cvele; kakor bi vedele, da jih ta dan treba, misli Barbika. Ko gre z babico k velikemu opravilu, neseta jih blagoslovi obedve, vsaka polno pest, in dečka kaj ponosno taketa s krasnima butarama, ali vso pot med babico in materjo, da bi jima kak drug deček ne udrihlil po butarah, kar bi bila velika škoda. Na veliko sredo, ko je sprela babica zadnje povosno in kolovrat nesla na izbo, zakliče Nežika: "Oh je, vže gre kolovrat na izbo, babica boče prela na vreteno!" — "Ako Bog da, na zimo ga zopet prinesem," odgovori babica. — Na veliki četrtak so videli otroci, da bodo jeli samo medene jedi. Na Starom belišču niso imeli bučel; ali oče mlinar je poslal sat medu vselej, kadar je bučele pregledaval. Oče mlinar je bil bučelar in imel je mnogo ulov; rekel je tudi: Prošku, da mu podari roj, kedar

bodo bučele rojile, ker je večkrat blišal od babice, da ničesar tako ne bi želela, kakor ula, da ima človek veselje, ko vidi bučele, te marijive delavke, ves božji dan letati iz ula pa zopet v ul.

"Barbika, vstani, zdaj zdaj pojaj solnce," budi babica na veliki petek rano unukinjo, lahko jej gladeč čelo. Barbika je imela lahko spanje, precej se prebudi, in zapazivši babico pri postelji, vzpomni se, da je sinoči prosila, naj jo prebudi k jutranji molitvi. Skoči s postelje, obleče krilce in dene ruto za vrat ter odide z babico. Babica vzbudi tudi Urško in Jerico in reče: "Otroke pustimo, ne umemo še tega, bodemo pa me zanje molile." Ko so zakrpalna vežna vrata, precej se oglasi perutnima in živina in psa akošita iz pesnjakov. Barbika živali odpravi, rekoči: "Potrpite, da odmolimo." Ko se Barbika na batičih opomin v strugi umije, gredo na brdo molit devet Očenaskov in Čoščenih Marij, da bi jim Bog dal vse leto čisto telo; tako je bila navada. Stara babica poklekne, pobožno sklene nagrbani roki čez prsi, mirno svoje oko obrne proti rudečji zari, ki je javljala solnčni vzhod. Barbika poklekne poleg nje, čvrsta, rudeča, kakor rola. Tudi ona včasih pobožno moli, včasih pa obrne jasne, veselo oči proti vzhodu po lesih, lokah in brdih. Kalni valovi mirno šepetajo in nosijo še aboj aneg, ali sem ter tja zeleni vže trava; agodnje cvetice vže cveto, drevesa in grmi brste, narava se probuja, k vselemu življenju. Rumena zarja ugaša na nebu, izza gor više in više prisvitačo zlati žarki in zlate drevesno vrhe; počasi se pripelje solnce v vsem svojem veličanstvu in razlije svojo luč po vsem pogorju. Nasprotna stran je še v senci, za jezo — pada megla niže in niže in nad meglenimi valovi na griču nad pilo kleče ženske iz pile. "Le pogledite, babica, kako krasno solnce vzhaja," reče Barbika, vsa zamaknena v nebeško svetlobo, "ko bi paš zdaj klečale na Snežki!" — "Hočeš li Boga iz arca moliti, temu je mesto povsodi; krasna je vsa Gospodova zemlja," odgovori babica, prekrži se in vstane. Ko se osreča, vidita nad seboj, na najvišjem vrhu Viktorice na drevesi slonečo. Kodraši, od rose mokri vlasje se jej ovijajo

krog le, oblečena je nerodno, grlo ima razgaljeno, črne, v divjem ognju plamenče oči upira proti solncu, v roki pa drži že razcevelo trobentico. Zdi se, da babice ne vidi. "Kodi pa je ta ubožica hodila," mišuje jo starka. "Pogledite, kje neki je vže našla trobentico!" — "Nekje vrh lesa — ona tam stakne vsak kot." — "Jaz jo poprosim, da mi da evecico," reče deklica in steče na vrh. Zdaj se probudi Viktorica iz svojih misli in naglo k odhodu obrne; ko pa Barbika zakliče: "Prosim te, Viktorica, daj mi to evecico," obstoji, oči pobesi in da jej trobentico. Potem pa se vzdigne in spusti kakor strela po pogorju dol. Barbika priteče k babici. "Vže davno je ni bilo po živci," meni babica. — "I včeraj, ko ste bili v cerkvi, bila je pri nas; mamica jej je dala kruha in drugih jedi," odgovori Barbika. — "Zdaj po leti bo ubožici zopet boljše; li Bog ve, ona je, kakor ne bi imela čuta. Vso zimo je samo v lahkejši obleki, bosa, vedno ostaja krvavi sled po snegu za njo, in ona se za to kar nič ne meni. Kako rada bi jej bila lovčeva gospa vsak dan tople jedi dala ter jo nasitila, pa vsaj ne vzame nič, le košček peciva. Uboga stvar!" — "Morebiti ni mrilo v njenej votlini, babica, sicer bi kam drugam šla; vsaj smo jo mnogokrat prosili, naj ostane pri nas." — "Lovec je rekel, da je v takih podzemskih votlinah po zimi toplo, in da Viktorica, kar nikoli v toplo izbo ne pride, maza ne čuti tako, kakor mi. To vže Bog tako dela; on pošilja angele varhe otrokom, da jih varujejo vsa zla, in Viktorica je tudi ubogo dete," govori babica domov grede.

(Dalje prihodnj.)

Pri reportu. Krivogledi oficir ima report. Vpraša prvega vojaka, pa gleda drugega. — "Zakaj si nisi očistil gumbov?" — Pa se oglasi drugi: "Saj sem jih, gospod oficir." — "Kdo pa je tebe kaj vprašal," reče oficir. Pa odvrne tretji vojak: "Saj tudi nisem nič rekel."

LJUDJESKILO

Vržite stran Vaše pasove

Tisec ljudi s kilo je zaželelo veliko odpočij. S uporabo STUARTS nove iznajdbe PLAPAO podlage. Kar odločno uveljavlja vse vaše pasove pred vami, spijem in drugimi obvezami ki vas sili. Naj vam mi pošljemo nat.

Zastoj na poskušnjo Plapao

Ne računamo nikdar sate. Dajte da vam podlagi dokažemo, kaj so to vse PLAPAO PODLAGE storile dobrega drugim. Pošljemo vam kakega s kilo, ki se razna očenila o ti bolani. Mi imamo uspešna izjave iz vseh krajev dežele, kjer so trdi, da je PLAPAO PODLAGA pomagala vrediti kilo. NE KAKAJTE, NE ODLAGAJTE. Pošljite nam vaše ime in naslov na DANER. Mi vam pošljemo natonaj na poskušnjo nat "FREE TRIAL PLAPAO" in knjigo o zdravljenju kilo. Nezapoveste na PLAPAO CO. 3225 Stuart Bldg., St. Louis, Mo. — (Adv.)

CUNARD

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh plusje vsak terek veliki parniki.

AQUITANIA.....45,647 ton
MAURETANIA.....30,764 ton
BERENGARIA.....32,022 ton

Priznane kabine za tretjeje razrede potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obedna, kadilna in podvalna soba. Pokrto promenada nadkrovnje. Izvratna krito promenada nadkrovnje. Nobenih skrbí. Za potni listek in druga poiznaila upražajte pri bližnjem agentu v vašem mestu.



BOŽIČ SE BLIŽA!

Kakor druga leta bodeta gotovo tudi letos poslali svojem primerno denarne darilo za božik.

Naša banka pošilja denar v stari kraj hitro, zanesljivo in po nizki ceni. Poleg tega je letos storila še posebne odredbe, da bodo božične denarne pošiljave točno dostavljene.

Prjemniki dobe denar na svoji domači pošti brez vsakega odbitka.

Ako pa ste namenjeni potovati za božič v stari kraj, tedaj se poslužite naše banke, ako hočete biti točno postreženi.

Za nadstojna pojavnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Colarik,
70 — 9th Ave., New York, N.Y.

Potreba enotne fronte.

Emile Vandervelde, znani socialistični desničar v Belgiji, o je pred kratkim priobčil v "Le Peuple" članek, v katerem apelira na dunajsko (poltretjo) internacionalo, da se naj hitro združi z londonsko (drugo) internacionalo. Začetni koraki za združenje so že bili storjeni in angleški socialisti so pripravljeni na takojšnjo izvršitev te akcije. Crispian, ki zastopa stranko združenih socialistov v Nemčiji, se pogaja z dunajsko internacionalo. Amsterdamka strokovna internacionala je pa sklicala protivojni kongres, ki se vrši ta mesec v Haagu.

Vandervelde poziva prizadete faktorje, da naj preskocijo preliminarna pogajanja in čimprej izvrše združenje, kajti čas je resen. Še nikdar ni bil položaj v Evropi tako kritičen kot je danes. Še nikdar ni bila enotna fronta delavstva tako potrebna kakor je zdaj.

Nato sledi opis situacije v Evropi:

V Belgiji pada frank, raste draginja, kruha je zmirom manj, zima je tukaj in z njo vred nemiri — toda vlada ne stori nič in samo sanja o nemških reparacijah.

Jezuitski ministrski predsednik Seipel v Avstriji prodaja delavce in kmete v sužnost mednarodnim bankirjem.

Nacionalistični blok v Franciji preži na Ruhr in medtem strelja delavce v Havru in Marseilleu, napada osemurni delavnik in poskuša uničiti delavsko gibanje v Avstriji kolikor ga niso uničili komunisti.

V Angliji so na krmiu torijski veleposelniki, Lloyd George, nekdanji sovražnik torijev, je zdaj njihov zaveznik v boju s Delavci.

sko stranko in pomaga pri hujšanju na nove imperialistične vojne.

Italija je padla pod peto fakištovskega despotizma. Banditi Mussolini v družbi s klovnom D'Annunzijem vlada neoviran. Socialistične in druge delavske organizacije so divjačina v gozdu, katere se sme pobijati v zabavo fakištov.

Nemška republika živi v atmosferi zarot in izdajstva. Ako je ne bi čuvali združeni socialisti, bi bila že davno padla pod peto nemških monarhistov in inozemskih imperialistov. Sedanja nemška vlada je bankrotirana, ker tako hoče, nemški velenosestniki in veleindustriji, ki si polnijo žepa na stroške stradajočega ljudstva.

Vsa Evropa se nahaja v strašni ekonomski krizi in se žibi pod silno butaro militarizma in vojnihih odškodnin z dnevnim strahom pred novimi katastrofami.

Ako ne bi bili socialisti pokazali znaka dobrega okrevanja, bi človek obupal nad položajem. Nemški socialisti so se združili, francoski socialisti napredujejo in Labor party v Angliji stopa navgor. Socialisti v Belgiji, Holandiji in v skandinavskih državah tudi rastejo; celo v Italiji so socialisti še vedno močan političen element v zvezi razkolu in fakiizmu.

Vse to, če ne zadostuje. Socialisti morajo takoj obnoviti svojo staro fronto in se združiti v eni internacionali, ako hočejo postati gospodarji položaja v sedanji krizi. Najmanjšega razloga ni več, da bi se socialisti ločili v dveh internacionalah. Po sreč in mikljenju so že združeni in manjka le še nekaj formalnosti za fakično združenje.

Naročite se in širite svoje glasilo "Prosveto".

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE!

Nove, brezplačne cenike za najnovejša krasna garantirane fine moške in damske ure, zlatnina, prstane, verižice, so gotovi. Pišite nam eno karto in mi vam pošljemo z obratno pošto cenik zastoni.

Če želite kupiti krasno uro za Božično darilo, je boste prav gotovo kupili od nas, kajti je nekaj krasnega in najnovejšega modela. Cenik vam bo potrdil kar tu pišemo. Cene so jako nizke v primeri najnovejših ur.

Prave Columbia slovenske, nemške, vojaške in druge Columbia plošče imamo v zalogi, istotako Columbia glasne gramofone.

Pišite na
IVAN PAJK, 24 Main St., Coneyaugh, Pa.

DENAR GOVORI!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od vaših vlog.

Vljudno ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

FRANK SAKSER STATE BANK

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

BANČNI ZAVOD EMIL KISS,

133 Second Avenue New York City.

Veliki izlet za Božič v Jugoslavijo pod vodstvom gospoda ALEXANDRA LEFKO, upravitelja bančnega zavoda Emil Kiss z ekspresnim parnikom

BERENGARIA

velikost 32,022 ton

Parnik odpluje iz New Yorka 12. decembra, vožnja do Cherbourga 6 dni, od Cherbourga do Zagreba 2 dni vsega 8 dni. Iz Cherbourga gre posebni vlak do Zagreba. Ugodnosti v privatnih sobah. Cena do Zagreba je \$110.85 in \$5.00 vojni davek.

Pišite takoj, da ne zamudite!

BANČNI ZAVOD EMIL KISS,

133 Second Avenue New York City.

Ivan Erazem Tatenbah.

Historičen roman iz 17. veka slovenske zgodovine.

Josep Jurčič.

(Dalje.)

"Čast visokorodnemu grofu" — odgovori Pavel Ahac — "ali vsi smo pokorni cesarju in tak moč, kakor je gospod Ribelj, mora biti preslišan in sojen. O grofu se marsikaj govori, kar cesarju morebiti ne bi bilo povšeč — jaz vsega tega ne verjamem — ali povejte mu, da želimo stvar preiskati. In jaz sam bi rad danes govoril z Ribljem."

"Kaj, o grofu Tatenbahu se govori?" vpraša Stupan hud, toda vendar bled.

"Niš hudega nisem hotel reči" — pravi sodnik. "Ali o Riblju ne morem verjeti, da bi se bil v gozdih pregrešil. Tu morajo biti tudi druge stvari, ali pa niso. Jaz bi se rad prepričal. In ko bi bil grof tukaj, gotovo bi mi to dovolil."

Okrbnik Stupan je bil v zadregi. Poznal je oblast celjskega sodnika in samovoljno mogočnost Tatenbahovo ter svojo odgovornost. Vendar ni dolgo dvomil, kaj mu je storiti.

"Brigajte se Vi za svoje Celjane in druge rokavnike," je rekel, "tukaj pri nas nimate iskanja ničesar. Pregrešnike svoje bodemo mi vam že izdal tačas, kadar se nam bude dobro zdelo. Jaz ničesar ne rečem, kadar pride grof, potem boste silili."

Sodnik Pavel Ahac vstane in pravi: "S teboj se ne bodem prepiral. Drugič bodemo govorili."

Precej potem odide.

Simon Stupan mrmra: kako so ti mestni gospodje ošabni in prevzetni. Da bi prišel čas, ko bodemo poračunali tudi ž njimi.

A vendar ga je pekla stvar. Višji cesarski sodnik je izrekel besede, ki so kazale, da o Tatenbahu slutit več, nego li je prav. In da se zanimlje za Riblja, kateri pravo za pravo tudi po njegovem prepričanju ni po pravici zaprt — to se mu ni vse varno zdelo. — Zato še tisto popoldne osedla konja in odjezdil k grofu sam.

Trinajsto poglavje.

Na Sv. Treh kraljev dan leta 1670. je dajal grof Erazem Tatenbah na svojem gradu Frajštajnu pri Poljakavi, med Mariborom in Slovensko Bistrico, veliko pojedino. Povabil je najodličnejše plemenitaste s Slovenskega Štajerja v gosti.

Ker se je odlični čas blizal in je bil tudi Tatenbah pripravljen in bolj nego li kdaj odločen, hotel je tukaj tudi svoje tovariske in soplemenitnike vneti za stvar, daš jim je ni mogel

razkriti povsem, ker to se mu je zdelo nepotrebno. Vsega svojega in svojih rodoljubnih hrvaških zavestnikov črteka razložiti po dogovoru ni smel. Vsi so namreč računali na zadnji trenutek in so svoje delovanje sistematično tako osnovali, da so samo tla pripravljali, zaupajoči, da bode iskra, kadar je ukresana, užgala vse v plamen. V tem smislu je delal tudi Tatenbah na tem zgodovinsko znamenitem gostovanju v Frajštajnu.

Vseh tukaj zbranih spodnjaštajerskih plemenitastev imen nam zgodovinska kronika ni ohranila. Paš pa je iz zanesljivih historičnih pisem znano, da so bili navzočni veljavni možje kakor Volk Kristofer, Kristijan iz Pirtenberga, Žiga Friderik z Grotenave in drugi.

Vina so pili po stari navadi naših prednikov mnogo. In pri vinu so govorili mnogo moške besede. Da nemško vladanje na Dunaju ne velja dosti, da bi to in ono moglo biti bolje, da bi posamezne dežele mogle in morale imeti boljše samostalnost, kakor je dovoljujejo ministri cesarja Leopolda I., o tem so bili vsi edini.

In na podlagi tega je Tatenbah vzdignil čašo na spomin celjskih grofov, kateri so znali svojo samostalnost z mečem v roki braniti in kateri so, "vojvode vseh Slovencev," raztegnili: gospodarstvo svoje nad južno Štajersko, Kranjsko in Koroško; spominjal je hrabrih Ogrov in Hrvatov, kateri od nekdaj branijo svojo državo in narod svoj. In vsa skupščina mu je pritrljala.

Med gosti Tatenbahovimi v Frajštajnu pa je bil tudi eden, kateri se je bil povabil sam. Tatenbah je bil neopreken dovolj, da ga je z veseljem sprejel in se zaradi njega čisto nič ni zadrževal v prostem ravnanju in govorjenju. To je bilo morebiti tem naravnije, ker je bil ta gost — Jurij baron Losenštajn je njegovo ime — prijatelj Tatenbahovega bratrance Otona Tatenbaha, kateri je napol za vse podjetje vedel in bil pripravljen pomagati. Baron Losenštajn, prej v cesarski vojski bližnji major, bil pa je baš zavoljo prejšnje izjave in izdaje Grka Panajotija od cesarskih poslan, da opazuje Tatenbaha. To častno mesto je baron tudi zvesto izpolnoval, kolikor se mu je baš dalo. Da o pozitivnih rečeh poročati ni mogel, toliko previden je Tatenbah pač bil, posebno pa njegovega okolica. Danes pač, pri teh gosteh je Losenštajn mnogo čul, in tega tudi zakrivati ni znal. — Akoprem tega Tatenbah ni zapazil, izpregledal je brzo stvari njegov novi tajnik Rudolfi, kateri je zdaj nadomestoval Riblja in Vukovaškega. Ta je tudi hitro skrbel za to, da je grofa dobil na stran, prej nego li je mogel, vina vesel in v prenaplujenem oduševljenju svojem, vse povedati.

Rudolfi, prej nadkonjar pri Zipskem in že dalj časa v enaki službi pri Tatenbahu, Italijan po rodu (kakor sploh vidimo, da je bilo ob tistem času mnogo Italijanov v enakih službah po naših krajih) — prej ni imel veljave pri Tatenbahu, dokler je Ribelj v milosti bil in Vukovački ni bil odpozvan.

(Dalje prihodnj.)